

Ishonch

2018 йил 22 феврал • пайшанба • № 23 (3996)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

«Аҳмадбой» устидан суд ҳукми

Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилоят суди молиявий пирамида ташкил қилишда айбланган чинозлик Аҳмадбой Турсунбоевга нисбатан ҳукм чиқарди.

2-бет

Қизил диплом кимга керак?

«Имтиёзли» дипломнинг берилиши ҳақида кўпчиликда турли фикрлар мавжуд. Кимдир барча баҳолар «5»(аъло) бўлиши керак, деб таъкидласа, кимдир талабанинг умумий ўртача ўзлаштириши 86% дан юқори бўлиши лозим, деб ўйлайди. Аслида ҳам шунақами?

3-бет

Шоирнинг байроғи — юрагида

Азим аканинг содда-дўлворлиги, баъзи мавзуларда анча ишонувчанлиги бир хилларга ҳазилга йўл очди, баъзилар байроқни ундан аввалроқ олганига маст, орқасига бетписандроқ қарайди. Йўқ, дўстим, орқага эмас, олдинга қарайвер, Азим Суён олдинда, хув ўша ўлмас қоялар ярқираб турган чўққилар томонда.

4-бет

Маҳаллийлаштириш дастури ва импортни қисқартириш режаси таҳлил қилинди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 21 феврал кuni импорт ҳажмини қисқартириш ва маҳаллийлаштирилган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ишларини таҳлил қилиш, бу борадаги энг муҳим вазифаларни белгилаб олишга бағишланган йиғилиш ўтказди.

Маълумки, 2017 йил 19 апрел кuni шу масалада видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтган ва унда маҳаллийлаштиришни кенгайтириш ҳисобидан импорт ҳажмини ошириш ва турларини мақбуллаштириш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб берилган эди. Шунга мувофиқ, ўтган йили муайян ишлар амалга оширилди. Хусусан, Маҳаллийлаштириш дастури доирасида 9,9 трллон сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. 512 миллион долларлик ёки 2016 йилга нисбатан 20 фоиз кўп маҳаллийлаштирилган маҳсулот экспорт қилинди. 100 турдаги янги маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилгани, базавий тармоқларда импорт 353 миллион долларга қисқартирилгани ҳам бу борадаги ишларнинг ижобий натижалари бўлди.

Давлатимиз раҳбари Маҳаллийлаштириш дастури ва импортни қисқартириш режаси ижросини чуқур таҳлил қилиб, йўл қўйилган камчиликларни танқидий баҳолади. 2017 йилда 948 та маҳаллийлаштириш лойиҳасидан 176 таси бўйича ишлаб чиқариш бошланган, 218 таси бўйича эса ишлаб чиқариш прогнози бажарилмагани кўрсатиб ўтилди.

Масалан, Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлигининг 77 та лойиҳаси бўйича 206 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилмаган. «Ўзбекнефтегаз» томонидан 12 та, «Ўзавтосаноат» томонидан 17 та, Тошкент шаҳрида 65 та, Тошкент вилоятида 65 та лойиҳа етарли даражада бажарилмаган.

Импортни қисқартириш режаси 88 фо-

изга бажарилгани кайд этилди. «Ўзгазро-техсаноатхолдинг»да бу режа атиги 3 фонз, «Ўзпахтасаноат»да 30 фонз бажарилгани танқид қилинди. Жорий йил январ ойида мамлакатимиз бўйича импорт ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 403 миллион долларга ошгани сабаблари атрофлича таҳлил қилинди.

Президентимиз шу каби камчилик ва сусткашликлар юзасидан мутасадди раҳбарлардан изоҳ сўради. Жумладан, Ўзбекне-тогда бир йилда озиқ-овқат импорти унинг экспортдан 1,5 баробар кўп бўлгани танқид остига олинди.

Йиғилишда бир қатор хўжалик бирлашмалари томонидан ўз фаолиятига мос бўлмаган ёки мамлакатимизда ишлаб чиқариш ўзлаштирилган товарларни импорт қилиш ҳолатлари камайиш ўрнига кўпайётгани кайд этилди. 2017 йилда 185 миллион долларлик, жорий йил январ ойида эса 65 миллион долларлик шундай маҳсулотлар импорт қилинган.

Масалан, ўтган йили «Ўзтўқимачиликсаноат» уюшмаси томонидан 9 миллион долларлик светодиод чироклар, прожекторлар ва бошқа товарлар, «Ўзбекнефтегаз» тизимида 2 миллион долларлик пўлат қувур, кабел, иситиш қозони, электродлар, «Ўзбекэнерго» томонидан 800 минг долларга пўлат сим ва энгил автомобил олиб келинган.

Йиғилишда шу ва бошқа саноат тармоқларида ускуна ва бутловчи қисмларни маҳаллийлаштириш бўйича олиб борилаётган ишлар муҳокама этилди.

Тармоқлар учун зарур ускуналар ва тез ишдан чиқувчи бутловчи қисмларни мамлакатимизда ишлаб чиқаришни ташкил қилиш тўғрисида 10-15 йилдан буён гапирамиз. Лекин ташаббус ва амалий ҳаракат йўқ. Бир қатор соҳа раҳбарлари маҳаллийлаштиришни ўйламайти, зарур маҳсулотни осонгина четдан келтириб қўя қоляпти. Бунга ҳозирги рақобат шароитида машаққат билан топилаётган, икτισодиётнинг таянчи бўлган валюта маблағлари сарф бўлиб кетмоқда, деди давлатимиз раҳбари.

Маҳаллийлаштиришни рағбатлантириш учун берилган солиқ ва божхона имтиёзларининг натижадорлиги ҳам таҳлил қилинди. Айрим товарлар бўйича божхона тўловлари асосий тайинлангани натижасида юртимизда ишлаб чиқарилган баъзи товарлар нархи импорт баҳосидан юқори бўлмоқда. Масалан, тўқимачилик саноати учун импорт қилинадиган тайёр ускуналар барча божхона тўловларидан озод этилган. Аммо шу ускуна ишлаб чиқариш учун бутловчи қисм импорт қилинадиган бўлса, 20 фоизлик қўшимча қиймат солиғи тўланади.

Солиқ имтиёзларида ҳам шу каби номукамалликлар мавжуд. Шу бонс 2018 йил 1 апрелдан бошлаб, маҳаллийлаштириш лойиҳалари бўйича имтиёзлар тўхтатилади. Энди ҳар хил нопок корхоналарнинг Маҳаллийлаштириш дастурига кириб, солиқ тўлашдан қочиниши имкон бўлмайди. Маҳаллийлаштириш дастурига икτισодиёт учун ҳақиқатан зарур бўлган лойиҳалар киритилиб, қатъий назоратга олинади.

Йиғилишда Президент соҳадаги камчиликларни бартараф этиш, маҳаллийлаштиришни ривожлантириш бўйича долзарб вазифаларни белгилаб берди.

Икτισодиёт ва Ташқи савдо вазирликлари

рига пишк-пухта ишланган янги Маҳаллийлаштириш дастурини шакллантириш бўйича топшириқ берилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш учун олиб келинадиган, рақобатбардош нархда маҳаллийлаштириш имкони бўлмаган айрим бутловчи қисмларни импорт қилишда божхона тўловларини бекор қилиш юзасидан аниқ тақлифлар киритиш зарурлиги таъкидланди.

Йирик корхоналар ва кичик бизнес учун ускуналар, тез ишдан чиқувчи қисмлар, штампланган маҳсулотлар, кичик гидрогенераторлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш юзасидан кўрсатма берилди. Шунингдек, қўшимча 16 минг тонна гранула ишлаб чиқариб, ички бозорга етказиб бериш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Ташқи савдо вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Молия вазирлиги, Марказий банк ва хўжалик бирлашмалари раҳбар ва масъул ходимларидан иборат таркибда Импорт ҳажми ва таркибининг тизимли равишда таҳлил қилиш асосида янги маҳаллийлаштириш қувватлари ташкил этиш юзасидан тақлифлар ишлаб чиқиш бўйича идораларга ишчи гуруҳи тузиш вазифаси қўйилди.

Маҳаллий корхоналарни қўллаб-қувватлаш мақсадида айрим товарлар бўйича божхона тўловлари ставкаларини оптималлаштириш юзасидан топшириқ берилди.

Асосий мақсадимиз, мамлакатимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлигини таъминлаш, деди Шавкат Мирзиёев. Бунинг учун, аввало, икτισодиётимиз рақобатбардош бўлиши, маҳсулотлар юртимизда ишлаб чиқарилиши зарур. Барча раҳбарлар шундан қатъий хулоса қилиб, зиммасидани вазифаларга муносабатини тубдан ўзгартириши ва масъулиятини ошириши керак.

Ў.А

Худудларда

Бухорода Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси вилоят ҳудудий бошқармаси, касаба уюшма бирлашмаси кенгаши ва бошқа ҳамкор ташкилотлар томонидан «Бухоро бўйлаб саёҳат қил» дастури ишлаб чиқилди. Дастур асосида ҳар hafta шанба ва якшанба кунлари корхона, ташкилот ишчи-ҳодимлари саёҳатга олиб чиқилаётди. Ўтган йилнинг ноябр ойидан бошлаб шаҳар, туманлар кесимида жами 2200 нафар ишчи-ҳодимнинг «Етти шир» зияратохларига саёҳати уюштирилди.

Саёҳатчиларга транспорт, меҳмонхона ва овқатланиш харажатларини ҳисобга олган ҳолда имтиёзлар белгиланди.

Эндилкида мазкур саёҳатларнинг давоми сифатида республикаимз вилоятлари бўйлаб саёҳат ташкил этиш ишлари ҳам бошлаб юборилди.

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Бухоро шаҳар кенгаши ҳамкорлигида Бухоро «Муруват» ногиронлиги бўлган болалар учун интернет ўйида «Соғлом — оила» спорт мусобақасининг биринчи босқичи ўтказилди.

Мусобақада интернет ишчи-ҳодимларининг 12 нафари ўз оиласи билан иштирок этди. Қизгин баҳсларга бой ўтган беллашуларда 1-ўринни Ражабовлар, 2-ўринни Муродовлар ва 3-ўринни Раноевлар оиласи эгаллади.

Тадбир якунида мусобақа ғолиблари ва иштирокчилари бошланғич касаба уюшма қўмитасининг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди.

Сирдарё вилоят давлат санитария-эпидемиология назорат марказида меҳнат ва меҳнатни муҳофаза қилиш қонунлари тарғиботи юзасидан семинар бўлиб ўтди. Унда вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси юридик ва меҳнатни муҳофаза қилиш бўлимлари вакиллари ҳамда соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг вилоятдаги масъул ташкилотчиси Раъно Абдалимова томонидан Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси, меҳнатни муҳофаза қилиш ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Жисмоний ва юридик шахсларнинг муносабатлари тўғрисида»ги қонунлари мазмун-моҳияти ҳақида тўлиқ тушунча берилди.

Жиззах вилоятида ёшларни муддатли ҳарбий хизматта тантанали кузатиш тадбири бўлиб ўтди. Унда ҳарбий хизматга чақирилган 203 нафар йигитнинг ота-оналари, яқинлари, Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзолари ва ҳарбий хизматчилар иштирок этди.

Сўзга чиққанлар бўлажак Ватан посбонларини ҳаётидаги ушбу унутилмас кун билан табриклаб, шарафли ҳамда масъулиятли бурчини тўлиқ адо этиб ота-оналари бағрига соғ-саломат қайтишларини тилашди.

Муддатли ҳарбий хизматга чақирилган ҳар бир ёш ўғлонга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг махсус совғалари топширилди.

Қашқадарё вилояти Гўзор туманидаги 34-умумтаълим мактабида «Соғлом оила» шiori остидаги спорт мусобақасининг туман босқичи бўлиб ўтди.

Унда иштирокчилар спортнинг «Югуриш, акробатика элементлари ва тўпни нишонга отиш», «Чакқонлик ва мерганлик эстафетаси», «Мохир ҳужумчи», «Қадимизни ростлаймиз, сакрашни боқлаймиз», «Тезлик», «Эпчилик» ва «Бир жамоа» эстафеталари ҳамда «Арқон тортиш» шартлари бўйича ўзаро куч синашди.

Мусобақа якунида ўғил фарзанди жамоалар орасида Гўзор қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежи ходими Рустам Каримов оиласи биринчи, «Шўртангазқим» мажмуаси ишчиси Феруз Ҳамроев оиласи иккинчи, «Шўртангазқим» МЧЖ вакили Незмат Жайлоев оиласи эса учинчи ўринга лойиқ деб топилди. Қиз болалар баҳсида эса Шавкат Ғойимов оиласи биринчи, Нажмиддин Чориев оиласи иккинчи, Уйғун Тангриев оиласи учинчи ўринни қўлга киритди.

Ўз мухбирларимиз

Фармон ижроси

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар замирида аҳоли манфаати ва ҳақ-ҳуқуқлари асосий мезон сифатида белгилаб олинган. Эндилкида халқ оғирини енгили қилиш, фуқароларга қўлайлик яратиш ва шаффофликни таъминлашда давлат хизматлари кўрсатишнинг янги тизими жорий қилиниши мамлакат ҳаёти учун ўта муҳим аҳамият касб этади.

Энди ҳужжатлар ҳаракатланади

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 25 йиллигига бағишланган тадбирдаги нутқида: «Давлат органларининг кундалик фаолиятида инсон ҳуқуқ ва эркинликлари устуворлигига оид конституциявий тамойил сўзсиз таъминланиши шарт. «Халқ давлат органларига эмас, давлат органлари халққа хизмат қилиши керак» деган принцип барча бўғиндаги раҳбарлар фаолиятида асосий қондага айланиши керак», деган гаплари бу борадаги жараённинг халқ учун нақадар зарур ва аҳамиятли эканини кўрсатиб берди.

2»

Касаба уюшма ёшлари

Ироқ ХАСАНОВ оғлан сураб.

Фаол ва ташаббускор

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Ўқув марказида тармоқ кенгашлари ва ҳудудий бирлашмаларнинг ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиларининг малакаси оширилди. Мақсад касаба уюшмалари тизимида ёшлар сиёсати самарадорлигини оширишдир.

Ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари, ҳуқуқий ҳимояси таъминлашида касаба уюшмалари ўзинини белгилаш мақсадида ташкил этилган семинар доирасида тингловчилар намунали бошланғич касаба уюшмаси сифатида Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиғини механизациялаш муинини белгилаш мақсадида ташкил этилган семинар доирасида тинг-

касаба уюшма қўмитаси фаолияти ва тажрибаси, талабалар ҳаётида касаба уюшмасининг ўрни ва аҳамияти, маъмурият билан ҳамкорликда ёшларга яратилаётган имкониятлар ҳақида маълумот берилди. Шунингдек, иштирокчилар институт ахборот-ресурс маркази, ўқув лабораториялари, Ҳаракатлар стратегияси хонасидаги шарт-шароит ва қўлайликлар билан танишдилар.

Ўз мухбиримиз

Шахсий фикр

«ҚИЗИЛ ДИПЛОМ» КИМГА КЕРАК?

Халқ орасида «қизил диплом» атамаси билан юритилган ҳужжатнинг расмий номи аслида «имтиёзли» дипломдир. Олий таълим муассасаларида «имтиёзли» дипломлар бакалавриатура босқичида ўқув дастурларини ўзлаштиришда ютуқларга эришган талабаларга берилишидан хабарингиз бор. Бироқ ҳамма ҳам «имтиёзли» дипломни олишнинг аниқ қонун-қоидаси ва унинг имтиёзлари билан таниш бўлмас керак. Келинг, шу ҳақда фикрлашсак.

КИМЛАРГА БЕРИЛАДИ?

«Имтиёзли» дипломнинг берилиши ҳақида кўпчиликда турли фикрлар мавжуд. Кимдир барча баҳолаб «5» (аъло) бўлиши керак, деб таъкидласа, кимдир талабанинг умумий ўртача ўзлаштириши 86% дан юқори бўлиши лозим, деб ўйлайди. Аслида ҳам шунақами?

Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2009 йил 22 майдаги 160-сон буйруғи билан тасдиқланган «Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида»ги низомада «имтиёзли» диплом бериш тартиби кўрсатиб ўтилган. Мазкур низоมนинг 22-бандида куйдагича тартиб-қоида белгиланган:

«22. Ўқув дастурларини ўзлаштиришда қатта ютуқларга эришган ва ўқув режасидаги барча фанларнинг камида 3/4 қисми бўйича 86 балл ва ундан юқори ўзлаштириш кўрсаткичларига эришган, (бошқа фанлар бўйича ўзлаштириш кўрсаткичи 71 баллдан кам бўлмаган), шунингдек, якуний давлат аттестацияси синовларининг ҳар бири бўйича камида 86 балл ўзлаштириш кўрсаткичларига эга бўлган бакалаврият битирувчисига «имтиёзли» диплом берилади».

«22. Ўқув дастурларини ўзлаштиришда қатта ютуқларга эришган ва ўқув режасидаги барча фанларнинг камида 3/4 қисми бўйича 86 балл ва ундан юқори ўзлаштириш кўрсаткичларига эришган, (бошқа фанлар бўйича ўзлаштириш кўрсаткичи 71 баллдан кам бўлмаган), шунингдек, якуний давлат аттестацияси синовларининг ҳар бири бўйича камида 86 балл ўзлаштириш кўрсаткичларига эга бўлган бакалаврият битирувчисига «имтиёзли» диплом берилади».

86-100 балл – 5;
71-85 балл – 4;
55-70 балл – 3.

НИМА БЕРАДИ?

Ҳеч нарса! Факат қизил ранг-ни хуш кўрувчилар ёки кўк ранг-ни ёқтирмайдиганлар учун таскин бериши мумкин, холос. Аммо буздан бошқа бирорта имтиёз қонунчиликда назарда тутилмаган.

Унда нима учун «қизил диплом»га интилишди? Бакалавриатура босқичини якунлаб, кўлига қизил рангли муқовадаги дипломни олган талабалар, магистратура босқичига кириш учун бўладиган имтихонларда қандайдир имтиёз бўлишига умид қилиши табиий. Бироқ буларнинг барчаси хомхаёлдан

бошқа нарса эмас. Республикамиздаги олий таълим муассасаларининг магистратурасига қабул қилиш тартиби Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 июндаги 393-сон қарори билан тасдиқланган «Олий таълим муассасаларининг магистратурасига ўқишга қабул қилиш тартиби тўғрисида»ги низома кўра амалга оширилади. Мазкур низоมนинг 4-боби «Кириш синовлари» деб номланиб, унда магистратурага кириш синовларининг умумий баллари ҳақида маълумот берилган. Ушбу маълумотлар орасида бакалавриатура босқичини «имтиёзли» диплом билан тугатган талабаларга қандайдир қўшимча имтиёзлар берилиши ҳақида ҳеч қандай қоида келтирилмаган. Бундан ташқари, низоมนинг 3-бандида магистратурага қабул барча учун тенг ҳуқуқлиқ, ягона қабул қоидалари ва ягона танлов асосида амалга оширилиши белгилаб қўйилган.

АХИР ИМТИЁЗ БОР ЭДИ-КУ?!

Ҳа, тўғри эсладингиз, бир пайтлар «қизил» дипломга имтиёз бериларди. Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 июлдаги 342-сон қарорига мувофиқ тасдиқланган низома кўра куйидагича тартиб-қоида белгиланган эди:

«13. ... Олий таълим муассасаси битирувчисининг умумий рейтингини ёки ўзлаштириш кўрсаткичи (ўзлаштириш тегишли равишда 55 баллдан 100 баллгача бўлган diapазонда ифодаланади). Битирувчи рейтингини аниқлашда 0,7 тузатиш коэффициентини киритилади. Ўқишни имтиёзли тугатганлар учун тузатиш коэффициенти 1 га тенг».

Мазкур тартиб-қоидага кўра, талабанинг ўртача ўзлаштириш кўрсаткичи махсус коэффициентларга кўпайтирилган. Яъни «имтиёзли» диплом олган талабанинг бали 1 га, «оддий» диплом олган талабаники 0,7 коэффициентига. Масалан, 86 балл «имтиёзли» диплом соҳибиди 86 баллгача қолган, «оддий» диплом олган эса 60,2 балл деб ҳисобланган.

калавриятнинг таълим йўналишига мос мутахассисликларга тайловдан ташқари давлат гранти асосида қабул қилиниши кайд этиб ўтилган.

Лекин бугунги кунда юқоридаги низоми ўз кучини йўқотган.

КОРРУПЦИЯГА ИМКОНИЯТ ЯРАТИШ ШАРТМИ?

Мақола сўнггида ушбу масала юзасидан ўзимнинг ўта шахсий фикримни баён қилмоқчиман. Айтиш-чи, номи улуг, супраси қуруқ «қизил диплом» нимага керак?

Дипломнинг номида «имтиёзли» сўзи бўлса-ю, лекин зигирча имтиёз бермас. Бундай кўзбўямачиликка чек қўйиш пайти келмадимкин? Ёки қандайдир «имтиёз» жорий қилиш ёки барча талабаларга бир хил диплом бериш маъқул эмасми?

Ҳозирги ҳолатда гарчи ҳеч қандай имтиёз бермас ҳам, шунчаки қуруқ обрў ёки бошқа сабаблар учун «қизил» дипломга ҳаракат қилмайдиганлар, бу йўлда келиб қолган коррупцион йўлдан кетишдан тап тормайдиغانлар, афсуски, учраб турибди. Шундай экан, келинг, ўзимизни алдамайлик. Яхшиси, талабаларнинг қизил ранг учун эмас, ўз келажаги ва юрт равнақи йўлида интилишига замин ҳозирловчи таълим тизimini яратайлик.

Хушнуд ХУДОЙБЕРДИЕВ
хуқуқшунос

Яшамайди, яшаш учун меҳнат қилади

нинг қарамоғида бўлган меҳнатга қобилиятсиз шахсларга, шунингдек, 16 ёшга тўлмаган ёки у вафот этган кунга қадар ундан таъминот олиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга, марҳумнинг вафотидан кейин туғилган фарзандига, шунингдек, ота-онасидан бирига, умр йўлдошига ёки оиланинг бошқа аъзосига иш бевури томонидан зарарни тўлаш қараланади;

- ходимлар ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларидан сугурта қилинади;

- иш стажидан қатъи назар ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса ёки касб касаллиги

окибатида меҳнат қобилияти тўлиқ ёки қисман йўқотилганда ногиронлик пенсияси тўйинланади.

Шу ўринда «Норасмий меҳнат фаолияти юритадиганлар бундай имтиёз ва имкониятларга эгами?» деган савол туғилиши табиий. Бунга қисқа қилиб жавоб берадиган бўлсак, улар учун бу каби имтиёزلарнинг бўлишини ҳеч ким қарор қилмайди. Норасмий иш билан бандлик деб фуқароларнинг ҳеч қандай расмий рўйхат, рухсатнома ва ҳуқуқий асосга эга бўлмаган меҳнат фаолияти билан шуғулланиши тушунилади. Яъни:

- норасмий иш билан бандлик ҳеч қандай ҳуқуқий ва иқтисодий асосга эга эмас;
- мазкур секторда иш билан банд бўлганлар ўз меҳнат фаолиятлари орқали эртанги кунда ҳам даромад олишлари қарорланмаган;
- норасмий иш билан бандлар меҳнати ижтимоий ҳимояланмаган ва муҳофазаланмаган;
- ушбу иш билан бандлик мавсумий ва вақтинчалик характерга эга бўлиб, об-ҳаво ва иқлимнинг ўзгариши ҳамда мавсумнинг алмашинуви оқибатида фуқаролар ишсиз аҳоли тоифасига осон айланиб қолишади;
- иш билан бандликнинг мазкур кўринишидан республика ва маҳаллий бюджетга ҳеч қандай солиқ ва мажбурий тўловлар амалга оширилмайди;
- бюджетдан пенсия ва ижтимоий нафақалар тўлаш бўйича ўзига хос муаммоларни келтириб чиқаради, яъни пенсия жамғармасининг даромадларига нисбатан унинг ҳаражатлари юқи олиб кетади.

Норасмий меҳнат билан банд бўлганлар ким ўзи? Улар — уйда пулли хизматлар кўрсатиш билан банд бўлганлар (нагалар, уй хизматчилари), жисмоний шахслардан ҳақ олиб ишловчи шахслар, шахсий автомобилларда одам ташувчилар, машина ювчи шохобчаларида ишловчилар ва ҳокзо.

Меҳнат шартномаси тузмасдан, расмий равишда ишга кирмасдан туриб турли соҳа-

ларда фаолият олиб бораётган фуқаролар меҳнат таътилига чиқиш, касал бўлганда касаллик даври учун ҳақ тўлашни, аёлларнинг туғруқ таътили, бола парвариши таътили, моддий ёрдам, физсиз судалар, меҳнат муҳофазаси, 8 соатли иш вақти, қисқартирилган иш вақти каби катор имтиёзлар тўғрисида эшитганми? Йўқ, албатта.

Мисол тариқасида айтсак, ошхона, кафе, рестородаларда хизмат кўрсатаётган аксарият официантларнинг иш бевури билан меҳнат шартномаси тузмасдан ишлаётгани бор гап. Ишлаётган «ишсиз»ларга айланган официантлар ариза билан ишга кириб, буйруқ асосида расмийлаштирилмаганлиги, меҳнат шартномаси тузилмаганлиги, жамғариб бориладиган пенсия дафтаридаги эга эмаслиги, меҳнат дафтарида юритилмаслиги хусусида ўйлаб ҳам қўришмайди.

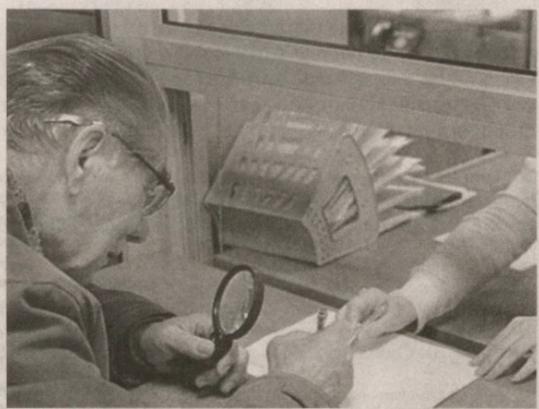
Юртимизда иш бевуриларнинг бу борадаги ҳуқуқий маданиятини ошириш, улар томонидан ходимни ишга қабул қилишда меҳнат муносабатларининг тўғри расмийлаштирилиши бўйича ижтимоий ҳамкорлик кучайиб бормоқда. Бу эса норасмий бандликка йўл қўйилмаслигини таъминлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Жамшид ЭРГАШЕВ
«Ishonch»

Ана холос!

Ҳаётда шундай воқеалар бўладики, бутун умрингни остин-устун қилиб юбориши ҳеч гапмас. Билиб-билмай хатоликка йўл қўйган Шаҳбоз Акбаров ҳам ўзига, ҳам жамоасига бир олам ғалва сотиб олди.

«ЧОЙ ПУЛИ»

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти банк иши мутахассислиги бўйича тамомлаган Шаҳбоз Акбаров қарийб бир йилча ўзига муносиб иш қилди. Нихоят, 2017 йилнинг 1 июлида АТ Халқ банки Пастдарғом филиалининг пенсия ва нафақа тарқатиш бўйича сайёр кассасига бухгалтер-назоратчи бўлиб ишга қабул қилинди. Ёнг шимариб ишлашга, ўзини кўрсатишга бундан яхши имконият борми. Аммо бундай бўлмади...

Туман 4-сайёр касса нazorатчи-бухгалтери Шаҳбоз Акбаров, кассир Наврўз Омонов 2017 йил 8 август куни «Ўрта Чархин» маҳалласида яшовчи пенсионерларга пенсия тарқатади. Шу чоғда АТ Халқ банкининг Самарқанд вилоят филиали мутасаддиларидан иборат текширувчилар пенсия тарқатилиши устидан назорат-кузатув ўтказишади. Ўрганиш жараёнида пенсионер Абдулла Умаровнинг 762 миң 855 сўм пенсия пулидан 5000 миң сўм олиб қолганлиги аниқланади. Назоратчи-бухгалтер ва кассирнинг: «Оқсоқолнинг ўзи чой пули қиласизлар», дея ташлаб кетди», деган важдари инобат олинмайди. Ушбу ҳолат АТ Халқ банки Самарқанд вилоят филиали бошқарувининг 2017 йил 9 августдаги кенгайтирилган йиғилишида кўриб чиқилди. Очиғини айтганда, мазкур нazorатчи-бухгалтер ва кассирлар ишдан олинади. Шу қатори йиғилиш қарори асосида Шаҳбоз Акбаров билан тузилган меҳнат шартномаси ҳам бекор қилиниши тавсия қилинади.

Халқимизда «Шошган ўрдак ҳам боши, ҳам думи билан шўнғийди» деган нақл бор. Танқидий таҳлиллар асосида ўтган йиғилишдан қаттиқ таъсирланган АТ Халқ банки Пастдарғом туман филиали бошлиғи А.Юсупов ўйламасдан, қонунга зид равишда иккита ҳужжатни имзолаб юборди. Шу хатолик бугун бир қанча беҳаловатлик ва «ёз-чиз»ларга сабаб бўлмоқда. Яъни, 9 август куни АТ Халқ банки Пастдарғом туман филиали раҳбариятининг Шаҳбоз Акбаровга ишдан бўшатилиши тўғрисидаги огоҳлантириш хати, ундан кейин ишдан бўшатирилганлик тўғрисидаги буйруғи чиқарилган.

Шундан сўнг Ш. Акбаров қатор идораларга шикоят билан мурожаат қилади. У АТ Халқ банки вилоят бошқармаси тавсияси билан Самарқанд шаҳридаги АТ Халқ банки Боғишамол филиалига бир ой катнаб ишлаганлиги, аммо буйруқ чиқмагач, ишга бормай қўйганлигини айтади.

Ўтган йилнинг 2 октябрида Самарқанд вилоят қасаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашига ҳам мурожаат қилган. Бирлашма юридик бўлими томонидан шикоят аризаси ўрганилиб, қонун бузилишини бартараф этиш юзасидан АТ Халқ банки Пастдарғом туман филиалига тақдимнома киритилган. Бироқ жамоат ташкилоти талаблари хануз инобатга олинмаётти.

— Халқ банки филиали бошлиғининг 2017 йил 9 августдаги 53-сонли буйруғи Меҳнат кодексининг 102-моддаси 5-қисмида назарда тутилган талабларга зид равишда чиқарилган, — дейди бирлашма кенгаши етакчи юристконсулти Абдунаби Турсунов. — Шаҳбоз Акбаровга тақдим этилган огоҳлантириш хати билан ходимни ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруқ битта сана билан расмийлаштирилган. Ваҳоланки, меҳнат қонунчилигида бу икки ҳужжат оралиғидаги муддат камида уч кун бўлиши тақозо этилади.

Шошганда кўз шом кўрар, дея бежиз айтилмайди. АТ Халқ банки Пастдарғом туман филиали раҳбарияти 9 август кунги мажлисдан қаттиқ таъсирланганига ҳеч шубҳа йўқ. Тўғри, Шаҳбоз Акбаров ҳам оппоқ эмас. Аммо бу қонун доирасидан четлашмиш мумкинлигини аниқлашмайди. Тан олмиш керак, меҳнатга доир низо-ларнинг аксарияти раҳбарларнинг меҳнат қонунчилигига риоя этмаслиги оқибатида юзага келмоқда. Бу эса қанчадан қанча идора вакилларига ортқича оворагарчиликлар туғдирмақда.

Юқоридаги бахсли ҳолатга қасаба уюшмалари ҳам бефарқ қараб тургани йўқ. 2017 йил 25 октябрда Шаҳбоз Акбаровни ишга тиклаш ҳамда мажбурий юрган проғул қуллари учун иш ҳақларини ундириб беришни кўзлаб Фуқаролик ишлари бўйича Пастдарғом туман судига даъво аризаси киритилган. Мана, уч ойдан ортқ муддат ўтдики, Фуқаролик ишлари бўйича суд лом-мим дегани йўқ. Буни қандай баҳолаш мумкин?

Нурилла ШАМСИЕВ
«Ishonch»

Азим Суюн 70 ёшда

Шоирнинг байроғи — ЮРАГИДА

Азим Суюн ҳақида гап кетганда, «адабиётга тоғ ва тоғликларни танитган шоир» дея таъриф берилади. Чиндан ҳам Азим ака қаерда бўлишидан қатъи назар қалби табиат билан чамбарчас боғланганини, ўзи туғилиб ўсган маъсум гўшалар шоирнинг ўқтамлиги, мардлиги ва «катта кетиши»га боис бўлаётганини англаб турасиз.

Бир караганинда Ватан фидойиси, иккинчи караганида севги-мухаббатни иштиёқ билан тараннум этаётган лирик шоир, «Эй, дўст...»ни ўқисанг, умр сарҳадларининг бир қисмидан сакраб ўтиб хар кимга ақл ўргата оладиган донишманд киефасини кўрасан.

Хуллас, Азим Суюн шахсияти ва ижодига таъриф беришда бир ёклама ёндашиш тўғри бўлмайди.

«Менинг осмоним»нашр этилганда, у Нурота тоғлари ва дараларида анча муддат тинимсиз акс садо берган. Акамнинг синфдоши, геология-кўдирув экспедициясида хайдовчилик қилаётган Тоҳир ака Исломов уйланганда тўйига Тошкентдан талаба дўстлари келишган.

«СамПИ»да ўқитган Убайдулла Ҳасановга сўз берилганда, у тўй бу ёқда қолиб, ёнимиздаги Накурт кишлоғидан чиққан Азим Суюн деган шоирнинг биринчи китоби нашр этилгани, унда қандай шеърлар босилганини таърифлай туриб 5-6 та шеърни каторасига ўқиб ташлаган. Келин-куёв четта сурилиб, ҳамма китобга талпина бошлаган. Адабиётта бошқароқ ташналик бормиди ё гавада кичкина эмаслиги кўл келдими, талабага «тоғга-тоғ»девяришим хуш ёқдим, улоқ каминда кетди.

Кўйилган талабга кўра китобчани мен эртаклаб мактабга, адабиёт ўқитувчиси Омон акага етказишим керак эди. Не тонгки, хали бу ёқда юмуш кўп, тўйда тер тўкиб хизмат қилишим,

ўчоқ бошида керак бўлса эртаклабча гўлаҳликни бажаришим зарур эди. Гулхан ёруғига тутиб кўрсам, китобча шўрлик бизгачам не-не захматқаш қўлларни кўрган сиёғи, хар бетиде камида иккита елим ямоқ, хамир ямоқ бўлиб, баъзилари шеърларни тўсиб ҳам қўйган эди. Ошпаз уста Қобилга китобни ўқиб бериш асноси шеърларнинг аксариятини ёдлаб олибман: тонг ёғдусида уларни бошқа дафтарга кўчириб олишда сира қийналмадим. Шоирнинг сурати ҳам ишқаланавериб оқариб, дўнғоқоқ, кокилдор, келишган йиғит экани аранг билиниб турарди.

Акам билан шеърларни бирваракайига ёлдидик. Мен биринчи сатрни айтсам, акам иккинчисини баландроқ пардада айтди, учинчи мисрага келганда мен ундан-да қаттиқ товушда кичкирдим.

«Кунбеткай ёқларда хўп эриди қор...»

Худди дунёнинг бирор ерида бу каби адиб, дўнғ, кир, тоғ кунбеткай йўқдай, шоир шу уйимиз устидаги катта кири тасвирлаётгандай ўзимизча кўкрак қўраб кўрай эдик.

Мактабдалигимда шоирнинг яна «Зарб», «Замин тақдир» номи китоблари чиқди. «Биринчи осмоним»даги каби ҳаммаёқни тўполон қилиб ташламаган бўлса ҳам, хар қалай доврак солганимизу хажонланганимиз бутунгайи ёдимда турибди.

Лекин бор гап шуки, каминга ҳам, гарчи мактабда бошқа фанлардан-да аълога ўқиб, оқибат 1981 йилда уни олтин медалга тамомлаб, амакимнинг: «Нима қиласан шоирлиқни, қосанг оқармайди, Самарқандда докторликка ўқийсан, журам у ерда доцент, сал насага киритиб қўяди», дейишига қарамай, аттестатни олган захоти Тошкентга учганман. На бўлғай, ўқинишга кирганман. Қишлоққа қайтаётиб биринчи қўришганим ҳам амаким бўлган. Ҳақиқат ўтганимни эшитиб чандон хурсанд бўлиб бағрига босган, табриклаган ва мотоциклга мингаштириб уйга обдорган, отамга «журналис болангизнинг ўқиниши жувиш керак энди, ака», деб суюнчи олган ҳам шу амаким бўлади.

Тўртинчи курсда бўлса керак, дўстим, шоир Муҳаммад Исмоил билан Азим акамнинг Юнусободдаги икки хонали уйига йўқлаб борганмиз. Унгача танишган эдикми — Ёзувчилар уюш-

масининг бирор йиғилишида ё биринчи марта уйда танишдикми, лекин хар қалай ўша кунлик туғишган биродарлардай бўлиб қолганимиз эсимда. Ўша тун халқ оғзаки ижоднинг афзалликлари, уни пухта ўзлаштириш ҳақида кизгин гурунғ бўлди. Азим акани адабиётимизнинг пешкадам шоирларидан бири эканини уқдик. Адабиёт гезетамизда А.Суюн билан М.Исмоилнинг халқ оғзаки ижоди катта адабий мерос экани ҳақида суҳбати ҳам босилиб чиқкан.

Ўқшдан сўнғ бир кур дўстлар тўнни елкага илиб Тошкент кўчаларида тентирадик. Назар Эшонқул, Муҳаммад Исмоил, Ҳошимжон Мирзавахмедов (тўри нурга тўлсин), Комилжон Жумаев, Шухрат Умиров, Шавкат Ибрагимов — кўпчилик эдик. Ҳамма қайсидир маънода адабиётда, журналистикада, илмда ўрнини топди. Аммо ҳали-ҳамон изланишда.

Бутун ўйлсам, Азим ака биздан ўн олти ёш катта экан. Майли-ку, ижодда бир минг олти юз кадам илгариде. Бу асарларни ётиб олиб бир ой — бир йил йилда яратиб кўринг-чи! Азим акага ўхшаб жаҳонгашталиқ қилинг, дунёни кезинг, Бойсун, Зомин, Нурота тоғларини пою пиёда кезиб чикинг; қайтиб келиб юмшоқ креслога ўтиринг, тансиқ таомлар келтиришини, чарчасангиз хобжонага кириб мизғиб олинг, қайтиб чикиб яна ёзинг.

Қани кўрайлик, Азим Суюн бўла олармикансиз?! Азим Суюндай хайкира олармикансиз?! Йў-ўқ, қийин масала...

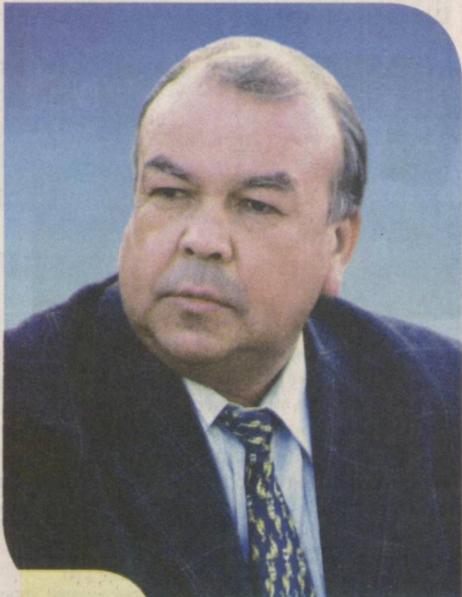
«Туртган билан тубида бўлмаса қийин»деган гап бор.

Азим Суюннинг тубида бор дейман. Азим акамнинг содда-дўлворлиги, баъзи мавзуларда анча ишонувчанлиги бир хилларга ҳазилга йўл очади, баъзилар байроқни ундан аввалроқ олганга маст, орқасига беписандроқ қарайди. Йўқ, дўстим, орқага эмас, олдинга қарайвер, Азим Суюн олдинда, хув ўша ўлмас қоялар ярқираб турган чўққилар томонда.

Бургутлар, сорлар билан тиллашди, кўкайида дониш қўшиқлар айтади. Кўксиде чўнғ хикматлар ястаниб ётади.

Бу — кечаги, бутунги ва эртанги Азим Суюн!

Собир УНАР

АНДИЗ ЎСГАН ЕРЛАРДА

Андиз ўсган ерларда отлар бевақт ўлмағай, Яхши бўлса аёллар эрлар юзи сўлмағай.

Қайси юртда чинакам ботир эрса йиғитлар, Ўша юртнинг эллари ёвларга қул бўлмағай.

От минмаган от минса, чопачопа ўлдирар, Боғ кўрмаган боғ кўрса, пайҳон қилар, сўлдирар.

Хушёр бўлғил, жон элим, элдай сақла элингни, Ёвларингга қул берсанг паймонангни тўлдирар.

Бош кесилса, ёронлар, сочга мотам тутилмас, Қон қусилса, ёронлар, ичга сувдек ютилмас.

Қай бир миллат тупроғин топтар экан маккор ёв, Ўзлугин билганларнинг бахти асло бутунмас!

Арғумоқларга мининг, ғолиб қилич ёр бўлсин! Бу дунёда хар кимнинг ўз Ватани бор бўлсин!

ҚАЙИРМАЛАР

Эй дўст!
Тангрим Одам Атони одам яратди,
Момо Ҳавони унга ҳамдам яратди.
О, аслида ақлу куч эгасини
Ишқу илҳом билан кўрмак яратди.

Эй дўст!
Табиатда ўлим энг қудратли Куч,
Ундан ҳам қудратли, шаксиз, бу Аёл.
Ўлим — тирикликка урилган Қилич,
Аёл — шу Қиличга Қалқон бетимсол!

Эй дўст!
Юрса — йўли ёруғ, турса — дил-кўнгли,
Умри — дарёларда оқмағай бекор,

Уйғоқ туриб тушлар кўрмас, кимгаки —
Севиш ва севилиш саодати ёр.

Эй дўст!
Кинот комида эрур жамулжам
Бу Замин, бу Осмон, илохий Олам.
Кўнглимга на хушдур, ёнимда агар
Бўлмаса кўнглимни олғувчи санам!

Эй дўст!
Гўзаллик бекадр бўлмаган асло,
Уни билмас киши ўлгани авло.
Қароқўз жониним бўлса гар хамроҳ,
Бу Шошдан кетардим маҳшаргача то!

Олам — ҳикмат китоби. Ўқиб ва тилини уқмоқ дозим.
уқиб яша.

Олам тақдир — одам тақдир.

Дунёда доноу донишмандлар айтмаган, битмаган ҳикмат қолмаган. Фақат мағзи чақилмагани кўп.

Ватаним тоғида ётган тошининг ҳам тарихи бор. Фақат унинг

эмас, аллақерларда: ёрларда, тоғлар ичида, сандиқлардами сақланар экан. Чин инсон жони эса ҳаммиша Ватанда сақланади!

Энг буюк жасорат Ватан тақдирини йўлида қилинган жасоратдир.

Ватан тандир. Нон-тузин унутганлар кўр бўлади!

Илгу — эскимосларнинг қоридан ясалган уйи. Қиш тугаб, қунлар илғач, у эриб кетади. Шимолдаги бу злат тақдирини ҳам илғусига ўхшаб боряпти. Ватанинг иморатини мустаҳкам кўр!

Замин абадий эмас, заминмонанд маконлар абадий. Инсон абадий эмас, инсоният абадий.

Дарё тўлқинлари ҳаммиша янги.

НАСРИЙ ҚАЙИРМАЛАР

Билиб қўйган яхши

«Ер қаттиқ силқинди, сониялар йилларга қўзилгандек туюлди. Чунки ер қаъридан гүмбурлаган садо келар, одамларнинг дод-войи, қулаётган уйларнинг қасирлаши, итларнинг увиллаши одамни даҳшатга солар, тунги кўйлақда кўчага югуриб чиққанымча хануз нима бўлаётганини англамай, қаерга қочишни билмай, ҳовлидаги қалин қайрағочга ёпишганча қўрқувдан дағ-дағ титрар эдим...»

ЖИЛОВСИЗ ОФАТ

1966 йил 26 апрел куни Тошкентдаги 8 балли, магнитудаси 5,3 га тенг зилзиLANинг гувоҳи бўлган З.Савидованинг хикояси табиий офат даҳшатини ҳис қилишга ёрдам беради. Ер атиги 8 сония кимирлаган бўлса-да, пойтахтимизни деярли ер билан яқсон қилди. Инсоният тарихида бундай вайронкор зилзилаларни юзлаб санаб ўтиш мумкин.

Бутунги кун юртимизда зилзилаларнинг келиб чиқиш сабабларини ўрганиш, аҳолида табиий офат пайти тўғри харақатланиш бўйича кўникмасини шакллантириш бўйича А.Г. Мавлонов номидаги Сейсмология илмий-тадқиқот институти, шунингдек, Зилзила симуляция маркази фаолият олиб бормоқда.

Марказимиз 2011 йилда мажмуа шаклида ташкил этилган бўлиб, музей, симуляция хонаси, тиббиёт пунктларини ўз ичига олади, — дейди марказ директори Фарҳод Хонов. — Бу ерда хар йили жадвал асосида барча ташкилот, корхоналар, шунингдек, ўқув муассасаларининг раҳбарлари қайта тайёрларикдан ўтиб, билымларини оширади. Музейда қадимда инсонларнинг зилзила ҳақидаги илк тасавурулари акс этган нэохли суретлар, турли сейсмографлик усқуналар, улуг бобокалонларимиз Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний, Заҳириддин Муҳаммад Бобуларнинг изланишларини инфодаловчи кўргазмалар, зилзила оқибатлари тўғрисидаги макетларни кўриш мумкин.

Бутунги кунда Ўзбекистоннинг 52 фойз ҳудудиде 7 ва ун-

дан юқори балли зилзила хавфи мавжуд. Сейсмиқ жиҳатдан хавфли ҳудудларда 330 дан ортиқ ҳопли пунктлари, шу жумладан, 120 та шахар жойлашган. Муаммонинг олдини олиш мақсадида қатор илмий изланишлар олиб бориляпти.

Музейда турли хил кўринишдаги, аммо моҳияти бир бўлган асбоблар эътиборимизни тортиди. Фарҳод Хоновнинг айтишича, булар сейсмографлар экан. Биринчи сейсмоскоп, яъни зилзила эпицентри марказини кўрсатувчи қурилма хитойлик Чжан Хэн томонидан 132 йил илгари ясалган. Кейинчалик фан-техниканинг ривожини кичик частотали ер кимирлашларини ҳам қайди қилаётган асбобларни ясаш имконини берди.

Зилзила интенсивлигини ўлмас учун магнитуда шкаласи (Рихтер шкаласи) қўлланилади. Унинг бир нечта тури мавжуд. Рихтер шкаласи 1935 йили америкалик сейсмолог Чарльз Рихтер (1900-1985) томонидан тақлиф этилган.

Марказинг экспозиция залиде эса биноларни қуришда эътиборга олиниши лозим бўлган ҳолатлар кўрсатилган.

— Зилзилани қисман олдиндан башорат қилиш усули ўзбек олим Абдуллаев томонидан ишлаб чиқилиб, айни пайтда бутун дунёда қўлланиб келинмоқда, — дейди институтнинг катта ўқитувчиси Лилия Галимова. — Аксарий ҳолатларда кўпгина зилзилалар вайронагарчиликка сабаб бўлиб қолмай, иккиламчи оқибатларни келтириб чиқаради. Масалан, 1984 йилда Ҳисордаги зилзила ер кўчишини, 1906 йилда

Сан-Францискодаги ер кимирлаши цунами, 1911 йилда Тожикистонда ер кимирлаши Сарез қўлининг пайдо бўлишига олиб келди. Фуқусидаги зилзила натижасида атом электростанциясида юзага келган вайронагарчилик радиациянинг тарқалишига сабаб бўлган. Кўп ҳолатларда биноларнинг нотўғри эксплуатацияси ҳам уларнинг зилзила оқибатиде қулашига олиб келади. Кўп қаватли уйларда архитектура талабларига эид равнишда таъмирлаш ишларини олиб бориш, хоналарнинг деворларини олиб ташлаш, балқонлардаги тиргакларни бузиш қабилир бинонинг умумий чидамлилигига жиддий зарар етказилади.

Симуляция хонасида эса барча кизикувчилар жиҳозланган махсус хонага киритилиб, компютер ёрдамида 7-9 балли зилзила юзага келтирилиши ва тўғри харақатланиш қондалари тушултирилади. Мутахассисларнинг фикрига кўра, зилзила содир бўлганда иложини борича хонадаги юмшоқ буюмлар (ёстиқ, кўрпа)ни олиб, хонанинг ички бурчақларида улар билан бошни беркитган ҳолда чўққалаб туриши, устингизга қулаб кетиши мумкин бўлган шкафлардан қочини, столнинг тагига кириб оёқ-қўлларни йиғиштирган ҳолда ётиш, девор кесакасига туриши, ҳовлида бўлса, ташқарига, хавфсиз жойга қочиб чиқиш зарур. Асло кўп қаватли уйларда зиналар, лифтларга чиқмаслик, дераза олдида бормаслик, хонадаги чироқни иложини борича ер силқина бошлангани билан ўчириш лозим.

Бутунги кунда зилзилалар мониторингини дунёнинг деярли барча мамлакатларида олиб борилади. АҚШнинг Зилзилалар миллий ахборот маркази (NEIC), Швейцария сейсмология хизмати (SED), Европа-Ўрта ер денгизи сейсмологик маркази, Тинч океани сейсмология тармоғи она еримизнинг хар бир нуктасидаги ероти ўзгартишларини қайди қилиб, мониторингини олиб бурса-да, ер силқинишини бир неча кун олдин кўра билишга ҳозирча бирор-бир мамлакат эриша олгани йўқ.

Наргис ҚОСИМОВА

Реклама

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркорлар!

МЧЖ «Кўп тармоқли ихтисослаштирилган аукцион савдо» (КТИАС) аукцион савдолари таъкид қилиш корхонаси томонидан баҳоиси босқичма-босқич охиб бориш тартибиде ўтказиладиған очқ ким ошди савдосига Тошкент шаҳар, Юнусобод тумани, Матбуотчилар кўчаси 9-уй манзилида жойлашған Ўзбекистон Республикаси Миллий Хавфсизлик Хизматиға қарашли бўлған қуйидаги автотранспорт воситалари ким ошди савдоларига қўйилмоқда:

№	Автомобил номи	Иш. чиқ. йили	Давлат рақами	Бошланғич баҳоси (сўм)	Сақланаётган жойи МХХ
1	Нива Шевролет	2004	01/040 TSS	32 390 000	Тошкент
2	Форд Транзит	1997	01/059 TSS	21 947 000	Тошкент
3	Нексия	2006	01/456 TST	33 226 000	Фарғона
4	Нива Шевролет	2004	30/020 TSS	24 390 000	Самарқанд
5	Нексия	2004	50/010 TSS	31 381 800	Наманган
6	Нива Шевролет	2004	75/011 TSS	32 814 000	Термиз
7	Нексия	2003	85/010 TSS	25 708 000	Навоий
8	Уаз 315195-015	2004	85/022 TSS	26 018 000	Навоий
9	Нексия	2005	90/011 TSS	21 205 000	Урганч

Аукцион савдолари 2018 йилнинг 27 март ва 3-, 10-, 17-, 24 апрел кунлари соат 11:00 да Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уйда жойлашган 311-хонада бўлиб ўтади. Маъмур автотранспорт воситалари 2018 йил 6 март кунги аукцион савдоларида сотилиб қолган тақдирда эълонда кўрсатилган кейинги белгиланган савдо кунларида ўтказилишини маълум қиламиз. Талабгорлар савдо ташкилотчисига савдода қатнашиш учун юзага келадиган барча харажатларини ўз ҳисобидан амалга оширишлари.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фойзидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини хар бир мулк учун алоҳида тартибда, КТИАС-

нинг ҳисоб рақамига 20208000904929477001, АТИБ «Ипотека банк» Шайхонтоҳур филиали, МФО: 00425, ИНН: 302074183, ОКОНХ 83200 га тўлашлари шарт.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза ва бошқа тегишли ҳужжатларни қабул қилиш расмий иш кунлари соат 9:30 дан 17:00 гача қабул қилинади. Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза ва бошқа тегишли ҳужжатларни қабул қилиш ким ошди савдоси ўтказилишига бир иш кунини қолганда тўхтатилади.

Мурожаат учун манъил: Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уй.

Телефонлар: 249-54-59, веб сайти: ktias.uz

МУАССИС:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Бош муҳаррир:
Ҳусан ЭРМАТОВ

Тахрир қайъати:
Абдулазиз Абдуллаев, Тўлқин Тешабоев, Эсон Ражабов, Улуғбек Жалмонов, Фарҳод Хананияев, Равадан Бедилов, Асрор Ишанходжаев, Муҳаббат Ўрмонбекова, Оксана Белоусова, Тимур Мамажонов (бош муҳаррир ўринбосари), Акмал Тошев

Бўлимлар:
Касаба уюшмалари ҳаёти — 256-87-63
Хуқуқ ва халқаро ҳаёт — 256-64-69
Миллий-маънавий қадриятлар ва спорт — 256-82-79
Хатлар ва муҳбирлар билан ишлаш — 256-85-43
Электрон нашр ва АКТ — 256-87-73

Манзилимиз:
100165, Тошкент шаҳри,
Бухоро кўчаси, 24-уй.
E-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.
Сотувада эрини нарҳда.
Газета «ishonch»нинг компютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Sharq» нашриёт-матбаа анциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. **Корхона манзили:** Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй.

Тахририят ҳисоб рақами:
2021 0000 0004 3052 7001.
АТИБ «ipoteka bank» Яшновоб филиали,
банк коди: 00959, СТИР: 201133889, ОКОНХ: 87100

Ҳудудлардаги муҳбирлар:
Қорақалпоғистон Республикаси — (+998-91) 268-92-32
Андижон — (+998-91) 475-23-60
Бухоро — (+998-93) 653-50-81
Жиззах — (+998-91) 943-67-44
Наманган — (+998-90) 260-50-77
Навоий — (+998-93) 314-13-03
Самарқанд — (+998-97) 915-50-87
Сирдарё — (+998-90) 610-95-55
Сурхондарё — (+998-91) 233-69-07
Фарғона — (+998-91) 141-27-70
Хоразм — (+998-90) 719-48-00
Қазақдар — (+998-91) 467-30-01

Навбатчи муҳаррир:
У. Ибодитов
Навбатчи:
С. Абдурахмонов
Мусаҳҳиш:
С. Шодиева
Саҳифаловчи:
Ҳ. Абдужалилов
Босишга топшириш вақти: — 23:20
Топширишди: — 23:40
12 * 156
Газета офсет усулида,
А-2 форматда босилди.
Ҳажми 2 Босма тибек.
Бўғиртма Г — 209.
35402 нускада босилди.
Нашр қўрсаткичи: 133